Lietas Nr. C24180213
Lietas arhīva Nr. CA-0247-16/14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2016.gada 25.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja G.Ozoliņa
tiesneši L.Volberga, M.Sviķis
ar sekretāri L.Krumholci,
atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja civillietu AS /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. C/ un /pers. D/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Ogres rajona tiesas 2014.gada 22.oktobra spriedumu.
Noklausoties tiesneses G.Ozoliņas ziņojumu, Civillietu tiesas kolēģija

APRAKSTOŠĀ DAĻA
konstatēja:

[1] 2013.gada 4.novembrī AS /Nosaukums A/ (turpmāk-prasītāja) cēla tiesā prasību pret /pers. C/ (turpmāk-atbildētājs) un /pers. D/ (turpmāk-atbildētāja) par parāda piedziņu, lūdzot tiesu:
- piedzīt vienlaicīgi no atbildētājiem par labu prasītājai parādu EUR 72141,95 un tiesāšanas izdevumus EUR 1909,11 apmērā;
- noteikt prasītājai tiesības vērst piedziņu uz ieķīlāto nekustamo īpašumu, kas atrodas /adrese/ (turpmāk-nekustamais īpašums);
- noteikt prasītājai tiesību par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1934., 1943., 1946., 1753., 1756., 1765., 1716.-1717., 1720., 1722. pantu, 1652.panta pirmās daļas 3.punktu, 1692., 1698.pantu, 1702.panta otro daļu un 1319.pantu.

[1.1] Norādīts, ka ar 2006.gada 23.augustā noslēgto Kredīta līgumu Nr.OG06648 un tā grozījumiem (turpmāk- kredīta līgums) prasītāja izsniedza atbildētājam kredītu 84500 EUR apmērā.

Saskaņā ar kredīta līguma 13.6. un 15.1. punktu, izsniegtais aizdevums un procenti par aizdevuma lietošanu atbildētājam bija jāatmaksā, ievērojot kredīta līguma 5.punkta noteikumus. Atbilstoši 3.1., 3.2. un 13.1.punktā minētajam atbildētājs apņēmās maksāt par aizdevuma lietošanu atvēlējumu procentus, kuru apmērs tiek noteikts no faktiski izmantotās un neatmaksātās aizdevuma summas, piemērojot mainīgo likmi- pievienotās likmes daļas, kas ir 1,5% gadā un bāzes likmes daļas, kas ir vienāda ar 3 mēnešu EUR Euribor likmi gadā. Bez tam, saskaņā ar 6.1. un 16.1. punktu, atbildētājam par katru nolīgto atmaksas kavējumu bija jāmaksā līgumsods 36% gadā no kavētās summas par katru nokavēto dienu. 20.3. un 20.5.1. punktā noteiktas prasītājas tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, ja atbildētājs ilgāk par 60 kalendārām dienām nokavējis kādu no nolīgtajiem maksājumiem. Saskaņā ar 20.4.punktu par vienpusēju atkāpšanos no līguma prasītāja rakstiski paziņo atbildētājam, nosakot aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu.

Ņemot vērā, ka maksājumu kavējums bija 90 kalendārās dienas, prasītāja 2013.gada 21.maijā nosūtīja atbildētājam paziņojumu, pieprasot atmaksāt izdevumus un nosakot aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu 2013.gada 28.maijā. Minēto paziņojumu atbildētājs saņēmis 2013.gada 27.maijā, bet saistības līdz prasības pieteikuma iesniegšanas dienai nav izpildījis.

[1.2] Prasītājas prasījumi, kas izriet no kredīta līguma, nodrošināti ar hipotēku uz aizņēmējam piederošo īpašumu, saskaņā ar Ķīlas līgumu Nr.OG06648/H-1 (turpmāk-ķīlas līgums), un atbildētājas galvojumu, saskaņā ar Galvojuma līgumu Nr.OG06648/G-1 (turpmāk-galvojuma līgums).

Saskaņā ar galvojuma līguma 2.1. punktu atbildētāja uzņēmās solidāri atbildēt par atbildētāja parādu, kāds varētu rasties no kredīta līguma, savukārt 2.1.2. punktā noteikts, ka atbildētāja apņemas samaksāt visu parāda summu piecu darba dienu laikā pēc prasītājas rakstiska paziņojuma saņemšanas, ja atbildētājs nepilda kredīta līgumā noteiktās saistības.

Tā kā atbildētājs saistības nepildīja, prasītāja 2013.gada 21.maijā nosūtīja atbildētājai paziņojumu par parāda samaksu, pieprasot piecu darba dienu laikā kopš paziņojuma saņemšanas samaksāt visu parāda summu. Atbildētāja paziņojumu saņēmusi 2013.gada 1.jūnijā, bet saistības nav izpildījusi.

[2] 2014.gada 2.janvārī tiesā saņemti atbildētāju rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību atzīst daļā par pamatparāda Ls 49321,90 piedziņu.

Norādīts, ka sakarā ar ekonomisko krīzi 2008.gadā atbildētājiem radās grūtības ar parāda atmaksāšanu, viņi vērsušies bankā ar lūgumu atvieglot kredīta atmaksas noteikumus, taču jau 2010.gadā sākās regulāri kredīta pamatsummas maksājuma kavējumi, līdz ar to prasītāja paziņoja par vienpusēju atkāpšanos no līguma.

Uzskata, ka līgumsodam ir jābūt saprātīgām robežām, kuru noteikšana attiecīgos ekstremālos apstākļos kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus.

[3] Ar Ogres rajona tiesas 2014.gada 22.oktobra spriedumu prasība apmierināta daļēji, noraidot prasījumu daļā par solidāru parāda piedziņu.

[3.1] Tiesa, atsaucoties Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu un 96.panta piekto daļu, atzina, ka prasība par aizdevuma pamatsummas EUR 70178,74 piedziņu no atbildētāja ir pamatota, kā arī šajā daļā prasību atbildētāji ir atzinuši.

[3.2] Konstatēts, ka lietā nepastāv strīds starp prasītāju un atbildētāju /pers. C/ tika noslēgts kredīta līgums, saskaņā ar kuru

prasītāja izsniedza atbildētājam aizdevumu 84500 EUR apmērā, nosakot atmaksas termiņu 2031.gada 22.augustā. Kredīta izsniegšanu atbildētājam pierāda 31.10.2013. prasītāja uzziņa par kredīta izmaksām.

2006.gada 23.augustā noslēgts ķīlas līgums, saskaņā ar kuru prasītājas prasījumi tika nodrošināti ar hipotēku uz atbildētājam piederošo nekustamo īpašumu, uz ko ar Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2006.gada 24.augusta lēmumu nostiprināta hipotēka par summu 59386,94 Ls apmērā par labu prasītājai.

2006.gada 23.augustā starp prasītāju un atbildētāju /pers. D/ noslēgts galvojuma līgums, kura 2.1. un 2.1.2. punktā noteikts, ka galvinieks bez nosacījumiem un neatsaucami uzņēmies nedalīti kā pats parādnieks atbildēt bankai par aizņēmēja parādu, kurš izriet no kredīta līguma, t.sk. samaksāt visu parāda summu piecu darba dienu laikā pēc bankas rakstiska paziņojuma saņemšanas, ja aizņēmējs nepilda savas saistības kredīta līgumā noteiktajos termiņos.

[3.3] Tāpat konstatēts, ka kredīta līguma 20.3. un 20.5.1.punkti paredz prasītājas tiesības vienpusēji atkāpties no kredīta līguma, pārceļot aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu, ja aizņēmējs ilgāk par 30 (trīsdesmit) kalendārām dienām nokavējis (palaidis garām) kādu ar kredīta līgumu noteikto aizdevuma maksājuma termiņu.

Ar 2013.gada 21.maija paziņojumiem par atkāpšanos no līguma, aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņa noteikšanu un parāda piedziņas uzsākšanu apstiprinās, ka atbildētāji ir brīdināti par to, ka prasītāja izmantoja pielīgtās tiesības vienpusēji atkāpties no līguma. Paziņojumā atbildētājiem noteikts aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu – 2013.gada 28.maijs. Vienlaicīgi prasītāja informēja, ka gadījumā, ja parāds netiks atmaksāts līdz 2013.gada 21.jūnijam, piedziņa tiks vērsta gan pret aizņēmēju, gan galvinieku, prasītāja parādu atgūs ar tiesas starpniecību, tai skaitā, realizēs savas ķīlas tiesības un pārdos no kredīta līguma izrietošo saistību izpildes nodrošināšanai ieķīlāto atbildētājam piederošo nekustamo īpašumu par brīvu cenu izsolē tiesas ceļā, kā arī vērsīsies tiesā ar pieteikumu par saistības bezstrīdus piespiedu izpildīšanu.

[3.4] Par pamatotu un apmierināmu atzīts prasītājas lūgums no atbildētāja piedzīt aizdevuma procentus EUR 118,97 par laika posmu no 2013.gada 22.aprīļa līdz 2013.gada 28.maijam un likumiskos procentus EUR 1788,70 par laika posmu no 2013.gada 28.maija līdz 2013.gada 30.oktobrim.

Kredīta līguma 3.1.punkts paredz prasītājai prasīt procentu samaksu. Minētajā punktā noteikts, ka procentu likme ir mainīga: bāzes likme – EUR EURIBOR 3 mēn., pievienotā likme – 1,40% gadā. 3.2.punktā noteikts, ka procentu maiņas periods ir 3 mēneši.

Atbildētāji nav apstrīdējuši prasītājas sastādīto procentu aprēķinu.

[3.5] Par pamatotu un apmierināmu atzīta prasība daļā par līgumsoda par procentu maksājumu kavējumu EUR 0,75 par laika posmu no 2013.gada 20.maija līdz 2013.gada 28.maijam un par līgumsoda par pamatsummas maksājuma kavējumu EUR 54,79 piedziņu no atbildētāja par laika posmu no 2013.gada 20.februāra līdz 2013.gada 28.maijam.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1716.pantu un 1717.panta otro daļu (redakcijā, kas bija spēkā līguma noslēgšanas brīdī), kā arī 1720.pantu, konstatējot, ka kredīta līguma 6.1.punkts paredz prasītājai tiesības aprēķināt līgumsodu 36% gadā no nokavētā maksājuma par katru nokavēto dienu.

Tiesa atzina, ka nav pamata apmierināt atbildētāju lūgumu par līgumsoda samazināšanu, jo tā apmērs (EUR 55,54) pret pamatparādu (EUR 70178,74) sastāda tikai 0,8 procentus, līdz ar ko tas nav atzīstams par netaisnīgu vai izteikti sodošu.

[3.6] Konstatēts, ka starp prasītāju un atbildētāju /pers. C/ 2006.gada 23.augustā noslēgtā ķīlas līgums, kura 5.2. punktā noteikts, ka puses vienojas, ka ķīlas ņēmējs realizē ķīlas tiesības, ja parādnieks nav izpildījis kādu no savām saistībām, kas izriet no kredīta līguma, t.i., iestājies parāda samaksas termiņš un parāds nav dzēsts 30 kalendāro dienu laikā.

Tā kā atbildētājs nav izpildījis savas saistības pret prasītāju, saskaņā ar norādīto līguma punktu nosakāmas prasītāja tiesības vērst piedziņu uz ieķīlāto nekustamo īpašumu.

[3.7] Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu un Civilprocesa likuma 195.pantu, prasītājai noteiktas tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

[3.8] Tiesa, pamatojoties uz Civillikuma 1692. un 1698.pantu, atzina par nepamatotu prasītājas lūgumu parādu piedzīt solidāri.

Galvinieks ir subsidāri atbildīgs par parādnieka uzņemto saistību. Galvojums pēc savas būtības ir saistību tiesību pastiprinājuma veids, jo ar galvojumu ir saprotamas līgumiskas saistības, ar kurām trešā persona – galvinieks, uzņemas atbildēt kreditoram par citas personas parāda saistībām, tomēr neatsvabinot parādnieku no viņa parāda *(Skatīt: Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 7.marta spriedums lietā Nr. SKC-115/2012).*

Secināts, ka galvotājai (atbildētājai) ir jāatbild par aizņēmēja (atbildētāja) saistībām, kas izriet no kredīta līguma, tādā pat apmērā kā aizņēmējam, bet ne solidāri ar aizņēmēju. Ņemot vērā, ka aizņēmēja un galvotājas saistības nav solidāras, piedziņa no galvotājas izdarāma, ja parādu nav iespējams piedzīt no aizņēmēja.

[4] Apelācijas sūdzību par Ogres rajona tiesas 2014.gada 22.oktobra spriedumu iesniedza atbildētājs, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā.

[4.1] Norādīts, ka puses savā starpā nebija vienojušās par to, ka vienpusējas atkāpšanās gadījumā aizdevuma pirmstermiņa atmaksas termiņš tiek noteikts viena kalendārā mēneša laikā no brīdinājuma saņemšanas dienas.

[4.2] Kredīta līguma 20.3. un 20.5.1. punkti uzskatāmi par netaisnīgiem līguma nosacījumiem, kas nav tikuši savstarpēji apspriesti, tādējādi tie neatbilst patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta septītajai daļai.

[4.3] Ņemot vērā apstākli, ka atbildētāja ienākumi samazinājušies ekonomiskās krīzes apstākļos, uzskatāms, ka ir pietiekams pamats atbildētāju atbrīvot no nelabvēlīgām nokavējuma sekām saskaņā ar Civillikuma 1657.pantu.

[4.4] Pirmās instances tiesa nepamatoti lietu izskatījusi bez atbildētāja klātbūtnes, lai arī atbildētājs bijis slims un par to tiesai paziņojis iesniedzot slimības lapu.

[5] Rīgas apgabaltiesā saņemti prasītājas iesniegumi, kuros norādīts, ka pirmās instances tiesas spriedumu uzskata par likumīgu un pamatotu, bet apelācijas sūdzība noraidāma, informē tiesu, ka parāds nav atmaksāts.

[6] Apelācijas instances tiesas sēdē bija ieradušies atbildētāji, no prasītājas saņemts iesniegums ar lūgumu lietu izskatīt bez prasītājas klātbūtnes.

Atbildētāja pilnvarotais pārstāvis uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā izklāstītajiem pamatiem.

Atbildētāja apgalvoja, ka viņa nav sapratusi, ka paraksta galvojuma līgumu, taču pagaidām attiecīgu prasību tiesā nav iesniegusi.

MOTĪVI

[7] Pārbaudot lietas materiālus, lietā iesniegtos pierādījumus, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, Civillietu tiesas

kolēģija atzīst, ka prasība pamatota un ir apmierināma daļēji.

[8] Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Tā kā atbildētājs pirmās instances tiesas spriedumu ir pārsūdzējis pilnā apmērā, Civillietu tiesas kolēģija, ņemot vērā Civilprocesa likuma 426.panta pirmajā daļā noteikto, atzīst, ka lieta izskatāma pēc būtības pilnas celtās prasības apjomā.

[9] Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa noteic, ka, ja tiesa atzīst, ka zemākas instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākas instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi un novērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju atzīst, ka pirmās instances tiesas – Ogres rajona tiesas sniegtā argumentācija 2014.gada 22.oktobra spriedumā ir izvērsta, pareiza un pilnībā pietiekama, līdz ar to Civillietu tiesu kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem, pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, papildus izvērtējot apelācijas sūdzībā minētos argumentus.

[10] Apelācijas sūdzībā norādīts uz procesuālu pārkāpumu, proti, to, ka lieta nepamatoti izskatīta bez atbildētāja klātbūtnes, lai arī atbildētājs bijis slims un par to tiesai paziņojis iesniedzot slimības lapu.

Pārbaudot lietas materiālus Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka 2014.gada 20.oktobrī Ogres rajona tiesā saņemts atbildētāja iesniegums ar lūgumu atlikt lietas izskatīšanu (l.l.78), kam pievienota Darbnespējas lapas A kopija (l.l.79).

Ministru kabineta 2001.gada 6.aprīļa noteikumu Nr.152 „Darbnespējas lapu izsniegšanas kārtība" 20.1 punkts (2013.gada 9.jūlijā pieņemto grozījumu redakcijā) noteic, ka pēc personas pieprasījuma ārsts vai ārsta palīgs izsniedz medicīnisko dokumentu lietvedības kārtību regulējošajos normatīvajos aktos noteikto veidlapu Nr.27/u „Izraksts no stacionāra pacienta/ambulatorā pacienta medicīniskās kartes". Pirms izraksta izsniegšanas aizpilda tā 1., 2., 3., 10., 11. un 12.punktu. Izraksta 10.punktā norāda ārstēšanās režīmu, kas konkrētajā laikposmā noteikts atbilstoši personas veselības stāvoklim (ārstēšana stacionārā, mājas vai brīvais režīms), kā arī izdara par to ierakstu personas medicīniskajā dokumentācijā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesai iesniegtā dokumenta kopija neatspoguļo atbildētāja veselības stāvokli un to, ka atbildētājs nespēs ierasties uz tiesas sēdi, tādēļ, nekonstatējot tiesas sēdes atlikšanas iemeslus, tiesa pamatoti izskatījusi lietu bez atbildētāja /pers. C/ klātbūtnes.

Civillietu tiesas kolēģija nekonstatē, ka atbildētājs nebūtu ieradies uz tiesas sēdi attaisnojoša iemesla dēļ, tāpēc šis apelācijas sūdzībā minētais arguments nav atzīstams par pamatotu.

[11] Apelācijas sūdzība pamatota ar argumentu, ka, ņemot vērā apstākli, ka atbildētāja ienākumi samazinājušies ekonomiskās krīzes apstākļos, uzskatāms, ka ir pietiekams pamats atbildētāju atbrīvot no nelabvēlīgām nokavējuma sekām saskaņā ar Civillikuma 1657.pantu.

Civillikuma 1657.pantā noteikts, ka tiesa var parādnieku atsvabināt no viņam neizdevīgām nokavējuma sekām arī citos gadījumos, kad viņu nevar vainot ne uzmanības trūkumā, ne vispār vieglprātībā vai nolaidībā, vai kad izpildīšana nav notikusi nepārvaramas varas dēļ.

Nepārvaramas varas koncepcija sastāv no četriem elementiem:

1) notikums, no kura nav iespējams izvairīties un kura sekas nav iespējams pārvarēt;

2) saprātīga persona līguma noslēgšanas brīdī notikumu nevarēja paredzēt;

3) notikums nav puses vai tās kontrolē esošas personas rīcības dēļ;

4) notikums saistību izpildi padara ne tikai apgrūtinošu, bet neiespējamu *(skatīt: Tom Southerington. Impossibility of Perfomance and Other Excuses in International Trade //http;//www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/southerington.html, citēts pēc L.Škoba, I.Sakārne, S.Novicka. 1980.gada ANO Konvencijas par starptautiskajiem preču pirkuma līgumiem pamatjautājumi. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2004.,194.lpp.).*

Attiecībā uz minēto argumentu par ekonomisko krīzi kā Civillikuma 1657.pantā minēto apstākli, judikatūrā pausta atziņa, ka šāda šķēršļa rašanās pati par sevi vēl nerada tiesības izvairīties no saistību izpildes, jo minētais ir tikai viens no kritērijiem, lai atzītu nepārvaramas varas esību. Proti, ir nošķirams nepārvaramas varas gadījums no grūtībām, kad kāds notikums būtiski maina līguma līdzsvaru. Citiem vārdiem, ja viena no nepārvaramas varas konstatēšanas pazīmēm ir apstāklis, ka radīto šķērsli nevar pārvarēt, tad visos tajos gadījumos, kad šķērsli var pārvarēt, atsaukšanās uz nepārvaramas varas klauzulu nav iespējama. Kaut arī radušais apgrūtinājums līdzējam izpildīt līgumu ir tikpat liels, cik nepārvaramas varas gadījumā *(skatīt: Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 12.decembra spriedums lietā Nr.SKC-179 un Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 21.oktobra spriedums lietā Nr.SKC-2016).*

Turklāt, vadoties arī no apstākļu izmaiņu klauzulas pamatnostādnes – no personas nevar prasīt pildīt saistību, kuras saturu tā nevarēja paredzēt līguma slēgšanas laikā, secināms, ka persona nevar atsaukties uz šo klauzulu, ja apstākļu izmaiņu pamatā ir pašas personas darbības vai subjektīvā neiespējamība (piemēram, persona nevarēs atsaukties uz apstākļu izmaiņu klauzulu kā saistību neizpildes iemeslu, pamatojoties uz to, ka tās komercdarbība nenorit tik labi, kā bija plānots un tādēļ viņa nevarēja paredzēt, ka būs naudas līdzekļu trūkums, lai izpildītu saistības. Proti, atsaukšanās uz šo klauzulu nav iespējama pat tad, ja personai saistību izpilde ir pārlieku apgrūtinoša. *(skatīt: Jānis Kārkliņš. Apstākļu izmaiņu klauzula kā izņēmums PACTA SUNT SERVANDA principa. Latvijas Universitāte, Latvija, http://www.dukonference.lv/files/proceedings_of_conf/53konf/tiesibas/Karklins.pdf).*

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka norāde apelācijas sūdzībā uz vispārējo ekonomisko krīzi, nav atzīstama par nepārvaramas varas apstākli, kas varētu atsvabināt atbildētāju no neizdevīgām nokavējuma sekām.

[12] Apelācijas sūdzībā izteikti iebildumi attiecībā uz to, ka puses savā starpā nebija vienojušās par to, ka vienpusējas atkāpšanās gadījumā aizdevuma pirmstermiņa atmaksas termiņš tiek noteikts viena kalendārā mēneša laikā no brīdinājuma saņemšanas dienas, kā arī kredīta līguma 20.3. un 20.5.1. punkti uzskatāmi par netaisnīgiem līguma nosacījumiem, kas nav tikuši savstarpēji apspriesti, tādējādi tie neatbilst patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta septītajai daļai.

Judikatūrā norādīts, ka ar kreditora atkāpšanos no līguma pušu tiesības un pienākumi būtiski mainās, proti, aizņēmējam tiek anulēti viņam labvēlīgi aizdevuma noteikumi, kas savukārt nozīmē to, ka viņam atlikusī aizdevuma summa jāsamaksā salīdzinoši īsā laika posmā. Vienlaikus tas nozīmē arī to, ka vairs nav piemērojama pielīgtā aizdevuma procentu likme un nevar tikt piemērots līgumsods vai nokavējuma procenti *(Skatīt: Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 30.septembra spriedums lietā Nr. SKC-191/2015)*

[13] Civillietu tiesas kolēģija secina, ka prasītāja ir vienojusies ar atbildētāju par gadījumiem, kad prasītājai ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma pirms termiņa, kā arī vienpusēji noteikt termiņu kredīta priekšlaicīgai atmaksai.

Lietā esošo parāda aprēķinu atbildētājs nav apstrīdējis, līdz ar to nav pamata secināt, ka iepriekš minētie nosacījumi būtu atzīstami par netaisnīgiem.

Civillikuma 1589.pantā noteikts, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja ir izmantojusi savas pielīgtās tiesības atbilstoši Civillikuma 1589.panta nosacījumiem.

[14] Saskaņā ar Civilprocesa likums 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Ņemot vērā, ka spriedums taisīts prasītājas labā, no atbildētāja, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas, par labu prasītājai piedzenami tās samaksātie tiesas izdevumi, kas ir valsts nodeva par prasības celšanu tiesā 1336,23 Ls (kas atbilst 1901,28 EUR), kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,50 Ls (kas atbilst 7,83 EUR).

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. un 42.pantu, nesamaksātie tiesas izdevumi valsts labā piedzenami no puses, kuras labā spriedums nav ticis taisīts, kas šajā gadījumā ir atbildētāji. Atbilstoši Civilprocesa likuma 33.panta otrajai daļai, tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

[15.1] Ņemot vērā apstākli, ka atbildētājs ticis daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu, valsts nodeva no atbildētājiem valsts labā nav piedzenama, tāpat nav piedzenama kancelejas nodeva.

[15.2] Neapmaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi pirmās instances tiesā sastāda 14,92 EUR, bet ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par pavēstu nosūtīšanu apelācijas instances tiesā ir 9,30 EUR, līdz ar to no atbildētāja, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas, valsts labā kopā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 24,22 EUR apmērā.

[16] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei. Minētais termiņš skaitāms no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.[1], 432.-434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu AS /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, parādu 70178,74 EUR (septiņdesmit tūkstoši viens simts septiņdesmit astoņi *euro*, 74 centi), procentus par laika periodu no 2013.gada 22.aprīļa līdz 2013.gada 30.oktobrim 1907,67 EUR (viens tūkstotis deviņi simti septiņi *euro*, 67 centi) , līgumsodu 55,54 EUR (piecdesmit pieci *euro*, 54 centi), valsts nodevu 1901,28 EUR (viens tūkstotis deviņi simti viens *euro*, 28 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,83 EUR (septiņi *euro*, 83 centi).

Noteikt AS /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, tiesības vērst piedziņu uz /pers. C/, personas kods /personas kods/, piederošo nekustamo īpašumu, kas atrodas /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/, ierakstīts Ogres rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Ikšķiles pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs B/.

Noteikt AS /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, tiesības saņemt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā /pers. D/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 70178,74 EUR līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. D/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 24,22 EUR (divdesmit četri *euro*, 22 centi).

Noraidīt prasību daļā par solidāru parāda piedziņu.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 28.aprīlī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja G.Ozoliņa

Tiesneši L.Volberga

M.Sviķis